

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра славянских литератур

ХАЦКЕВИЧ
Карина Васильевна

ИДЕЙНАЯ ЭВОЛЮЦИЯ В РОМАНИСТИКЕ
С.Г. ВАЯНСКОГО

Дипломная работа

Научный руководитель:
кандидат филологических наук,
доцент Е.В. Вострикова

Допущена к защите

« ___ » _____ 2015 г.

Зав. кафедрой славянских литератур

доктор филологических наук, профессор И.А. Черота

Минск, 2015

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 55 страниц, 1 таблица, 38 источников.

Ключевые слова: СЛОВАЦКАЯ ЛИТЕРАТУРА, РЕАЛИЗМ, С.Г. ВАЯНСКИЙ, РОМАНИСТИКА С.Г. ВАЯНСКОГО, ВЛИЯНИЕ И.С. ТУРГЕНЕВА, Й.М. ГУРБАНА И Г. ГЕГЕЛЯ, ОБРАЗЫ В РОМАНАХ, РОМАНЫ «СУХАЯ ВЕТВЬ», «КОРЕНЬ И ПОБЕГИ», «КОТЛИН», НАЦИОНАЛЬНАЯ ИДЕЯ, С.Г. ВАЯНСКИЙ-КРИТИК, СЛОВАЦКАЯ ЛИТЕРАТУРНАЯ КРИТИКА О С.Г. ВАЯНСКОМ.

Объект исследования: романы С.Г. Ваянского «Сухая ветвь», «Корень и побеги», «Котлин».

Цель исследования – проследить идейную эволюцию в романистике С.Г.Ваянского на примере романов «Сухая ветвь», «Корень и побеги», «Котлин».

Методы исследования – метод сравнительного анализа, теоретического анализа, биографический метод, метод описания, систематизации и обобщения.

Полученные результаты и их новизна. В результате анализа образов в трёх романах С.Г. Ваянского мы проследили развитие идей писателя, в частности, эволюцию национальной идеи, и смогли лучше понять видение одним из ведущих общественных и политических деятелей Словакии конца XIX века перспектив развития словацкого общества. Мы подтвердили при помощи примеров из произведений писателя, что истоки его идей следует искать в русской литературе XIX века, в частности, у И.С. Тургенева, а также у одного из творцов немецкой классической философии Г. Гегеля и у отца писателя, политика и общественного деятеля Й.М. Гурбана. Новизна результатов заключается в ином, чем у русских и словацких литературоведов, исследовавших творчество С.Г. Ваянского, предмете исследования – рассмотрении идейной эволюции словацкого писателя на материале его знаковых романов.

Рекомендации по использованию и область применения полученных результатов. Результаты исследования могут быть использованы при разработке лекционных курсов, спецкурсов, семинаров, учебных пособий по словацкой литературе.

РЭФЕРАТ

Дыпломная праца: 55 старонак, 1 табліца, 38 крыніц.

Ключавыя словы: СЛАВАЦКАЯ ЛІТАРАТУРА, РЭАЛІЗМ, С.Г.ВАЯНСКІ, РАМАНІСТЫКА С.Г. ВАЯНСКАГА, УПЛЫЎ І.С.ТУРГЕНЕВА, Й.М. ГУРБАНА І Г. ГЕГЕЛЯ, ВОБРАЗЫ У РАМАНАХ, РАМАНЫ «СУХАЯ ГАЛІНА», «КОРАНЬ І ПАРАСТКІ», «КОТЛІН», НАЦЫЯНАЛЬНАЯ ІДЭЯ, С.Г. ВАЯНСКІ-КРЫТЫК, СЛАВАЦКАЯ ЛІТАРАТУРНАЯ КРЫТЫКА ПРА С.Г. ВАЯНСКАГА.

Аб’ект даследавання: раманы С.Г. Ваянскага «Сухая галіна», «Корань і парасткі», «Котлін».

Мэта даследавання – прасачыць ідэйную эвалюцыю ў раманістыцы С.Г.Ваянскага на прыкладзе романаў «Сухая галіна», «Корань і парасткі», «Котлін».

Метады даследавання – метады параўнальнага аналізу, тэарэтычнага аналізу, біяграфічны метады, метады апісання, сістэматызацыі і абагульнення.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. У выніку аналізу вобразаў у трох романах С.Г. Ваянскага мы прасачылі развіццё ідэй пісьменніка, у прыватнасці, эвалюцыю нацыянальнай ідэі, і змаглі лепей зразумець бачанне адным з вядучых грамадскіх і палітычных дзеячаў Славакіі канца ХІХ стагоддзя перспектываў развіцця славацкага грамадства. Мы пацвердзілі з дапамогай прыкладаў з твораў пісьменніка, што вытокі яго ідэй трэба шукаць у рускай літаратуры ХІХ стагоддзя, у прыватнасці, у І.С. Тургенева, а таксама ў аднаго з твораў нямецкай класічнай філасофіі Г. Гегеля і ў бацькі пісьменніка, палітыка і грамадскага дзеяча Й.М. Гурбана. Навізна вынікаў заключаецца ў іншым, чым у рускіх і славацкіх літаратуразнаўцаў, якія даследавалі творчасць С.Г. Ваянскага, прадмеце даследавання – разглядзе ідэйнай эвалюцыі славацкага пісьменніка на матэрыяле яго знаковых романаў.

Рэкамендацыі па выкарыстанні і галіна прымянення атрыманых вынікаў. Вынікі даследавання могуць быць выкарыстаныя пры распрацоўцы лекцыйных курсаў, спецкурсаў, семінараў і вучэбных дапаможнікаў па славацкай літаратуры.

SUMMARY

Thesis: 55 pages, 1 scale, 38 sources.

Keywords: SVETOZÁR HURBAN VAJANSKÝ, SLOVAK LITERATURE, REALISM, NOVELS OF S.H. VAJANSKÝ, INFLUENCE OF IVAN TURGENEV, JOZEF GURBAN AND GEORG HEGEL, CHARACTERS IN THE NOVELS, NOVELS «THE DRY BRANCH», «ROOTS AND SPROUTS», «KOTLÍN», NATIONAL IDEA, S.H. VAJANSKÝ AS A CRITIC, SLOVAK CRITIQUE ABOUT S.H. VAJANSKÝ.

Object of research: Svetozár Hurban Vajanský's novels "The dry branch", "Roots and Sprouts", "Kotlín".

Purpose of research is to trace the development of ideas in Svetozár Hurban Vajanský's novels "The dry branch", "Roots and Sprouts", "Kotlín".

Methods of research are comparative, theoretical analysis, biographic method, description, classification and generalization.

The results obtained and their novelty. As a result of characters' analysis in Svetozár Hurban Vajanský's novels we traced the development of writer's ideas, especially the evolution of the national idea, which helped us to understand better how one of the leaders of the politic and public life in Slovakia saw the aspects of development of Slovak society. With the help of the examples from the novels we've found a confirmation that the sources of writer's ideas have their beginning in Russian literature of 19th century, especially in Ivan Turgenev's works, in the ideas of G. Hegel who was one of the creators of classical German philosophy, and in the works of S. H. Vajanský's father J.M. Hurban. The novelty of the results is the object of the research, which is different from what other Slovak and Russian specialists in study of S.H. Vajanský's heritage chose before: tracing the evolution of writer's ideas using his most significant novels.

The area of possible practical application. The results of the research can be used for working out the course of lectures, special courses, seminars and tutorials in Slovak literature.